

והגדת לבנוך

פעילות הקדמה לקראת ליל הסדר

מטרות הפעילות:

1. הכנת הילדים לקראת ליל הסדר
2. זהו המצווה העקרית של ליל הסדר והיא: "והגדת לבנוך".
3. הכרת החלק המרכזי בהגדה - "מגיד", סיפור יציאת מצרים

עזרים:

1. כתב חידה לפתיחה
2. סימני הסדר בחידות
3. ציורי ארבת הבנים, שמותיהם ודבריהם.
4. ההיסטוריה בכרטיסיות - מתקופת אבותינו ועד לבנין המקדש
5. אברהם אבינו - כתב חידה
6. עשר המכות - תפזורת
7. לסיום הפסוק "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים".
8. לוח ניקוד
9. מכשירי כתיבה

מהלך הפעילות:

המדריך מחלק את הקבוצה לשתי קבוצות. כל קבוצה תבחר לעצמה שם המתאים לחג. שמות הקבוצות יכתבו על דף ניקוד שיתלה לפני כולם. לביצוע כל משימה ישלח נציג ע"י הקבוצה. הנציג יכול להתייעץ עם חברי קבוצתו.

חלק ראשון - סימני הסדר

חלק זה נפתח בחידה:
 "הוא מתחיל לאחר שקיעת השמש
 עם צאת הכוכבים,
 אין בו שום בלגן
 ואותו מידי שנה אנו חוגגים". למי הכוונה?

כמובן, זהו ליל הסדר.
 לילה זה נקרא כך, כי כולו נערך בסדר מיוחד ולפי מתכונת קבועה.
 ההלכות והמנהגים הם רבים ולכן פייטנים וחרזנים קבעו סימנים שייקלו לזכור את סדר הדברים.
 הסימנים האלו יעזרו לילדים להתמצא במהלך הסדר.
 כל אחד מהסימנים מגדיר בקצרה את מה שעלינו לעשות כשנגיע אליו.

המדריך יחלק את קבוצת האם לשניים.
 הקבוצה תקבל כרטיסיה ועליה **משימה מס. 1** - זהו סימני הסדר.
 כל קבוצה צריכה לזהות את הסימנים שקבלה ולהתאים לכל סימן את השם המתאים.

לאחר ששתי הקבוצות סיימו יניחו את כל הסימנים לפי הסדר שבהגדה.

המדריך יסביר לילדים שישנם שני סימנים עיקריים והם:

1. לפני הסעודה - מגיד שזהו סיפור יציאת מצרים

2. לאחר הסעודה - הלל.

המדריך יסביר לילדים שאנו עוסקים בהכנה לליל הסדר ולכן לא נוכל להתייחס לכל הסימנים אלא נתרכז בתפקיד האב - " והגדת לבנד" שנאמר לגבי בסיפור יציאת מצרים.

חלק שני - ארבעת הבנים.

מי הם הבנים להם חייב האב לספר את סיפור יציאת מצרים?

משימה מס. 2 - המדריך יפרוש לפני הילדים את: א. תמונות הבנים ב. שמותיהם

ג. דבריהם.

כל קבוצה תשלח נציג למילוי המשימה - התאמה בין התמונה, השם והפסוק.

חלק שלישי - נקודות בהיסטוריה של עם ישראל.

בחלק זה יפזר המדריך לפני הילדים כרטיסי אירועים.

המדריך יניח את הכרטיס הראשון: "מתחילה עובדי עבודה זרה.."

לאחר מכן כל קבוצה תשלח נציג. כל נציג בתורו יניח את הכרטיס המתאר את

האירוע הבא וכך עד ל"בנין בית המקדש".

משימה מס. 3 - סיפורו של אברהם אבינו, אבי האומה היהודית.

כל קבוצה בנפרד תקבל את הסיפור שבו חסרות מילים ותשלם אותן.

חלק רביעי - עשרת המכות.

המדריך ימשיך לספר את סיפור הירידה למצרים, העבודה הקשה וסיפור עשרת

המכות.

משימה מס. 4 - תפזורת המכות. כל קבוצה תמלא בנפרד את התפזורת שלה.

חלק חמישי - מטרת יציאת מצרים.

חשוב לציין שמטרת יציאת מצרים היא הפיכתנו לעם במעמד הר סיני שבו נתנה

התורה ועד הכניסה לארץ המובטחת היא ארץ ישראל.

חלק אחרון - "בכל דור ודור חייב אדם..." - מדוע?

המדריך תולה את הדף ובו כתוב שאדם חייב לראות את עצמו כאילו יצא ממצרים.

מה הסיבה לדרישה מוזרה זו? מה הקשר שלנו לכל זה?

התשובה - הקב"ה באמת גאל גם אותנו ממצרים ע"י שגאל את אבותינו משם. אילו

לא הוציא ד' את אבותינו משם היינו אנו ובני בנינו משועבדים למצרים עד עצם

היום הזה,

ומצווה עלינו להרבות ולספר בסיפור ניסי יציאת מצרים גם לדורות הבאים.

תפזורת עשרת המכות

(1)	ט	ח	ג	ק	ע	ד	ר	א	פ	ש	א
	פ	ה	ז	ד	ג	ב	ב	ת	ו	צ	ה
(2)	ס	ד	ע	ו	ס	ע	ז	ר	פ	צ	ק
	נ	מ	ל	ד	ר	ג	ת	א	ב	י	ר
(3)	י	מ	צ	ו	א	צ	ש	ת	כ	ה	כ
	ו	ע	ב	מ	נ	ל	ה	ד	כ	י	ז
(4)	כ	פ	ד	ש	ב	ז	א	ג	נ	ש	ש
	צ	י	ה	ח	י	מ	ת	י	ב	ר	ת
(5)	ק	ה	נ	י	א	ג	מ	ר	ש	א	ח
	ת	ז	ש	נ	ת	ט	ד	ה	ק	צ	ו
(6)	ס	ט	ר	נ	ל	ה	ב	ר	ק	ו	ש
	ל	ח	כ	ד	י	ש	כ	ו	ו	ב	כ
(7)	ד	ר	ב	מ	ל	ע	ו	ס	פ	צ	ג
	ט	ר	נ	ז	ח	ס	ר	פ	ע	ח	ז
(8)	ל	י	כ	י	ע	כ	ו	צ	נ	ק	ח
	מ	מ	כ	פ	ס	ל	ת	מ	פ	ר	ו
(9)	ט	ז	נ	ו	ח	ס	ה	ע	ז	ד	ט
(10)											

מצאו בתפזורת את עשרת המכות:

צפרדע

דם

כינים

חושך

דבר

שחין

ברד

ארבה

ערוב

בכורות

כעת, רשמו משמאל לתפזורת את עשרת המכות בסדרם הנכון, לפי סדר התרחשותן.

1 הפסלים את המילים הנסגרות בקטע שפניכם, נאצרת המילים שכתומות במסגרת פתחתם הדף.

אברהם ___ היה הראשון בדורו, שהבין שהקב"ה הוא האל האמיתי- ולא הפסלים. הוא שבר את כל ה ___ של אביו במקל, ושם את המקל בידו של הפסל הגדול. כשאביו בא וראה מה קרה - הוא ___ על אברהם מאד. אברהם אמר לו שהפסל ___ הוא זה ששבר את כל הפסלים. אביו כמובן ידע שפסל, שלא יכול לזוז, בוודאי שלא יוכל ___ פסלים אחרים! ואברהם שאל אותו - אם פסל לא יכול לעשות ___ - איך הוא יכול להיות אל?? אז הבין האב כי טעה, ואברהם המשיך להוכיח לכל עובדי ___ שהפסלים הם ___ באמת האלוהים.

הגדול האלילים לא אביו פסלים כלום לשבור כעס

ארכצת הנ'ס - פ'רוס השאלות והתשובות

חכס: השאלה שהחכם שואל היא "מה העדות והחוקים והמשפטים אשר ציווה ה' אלקיננו אתכם". השאלה באה מתוך רצון אמיתי ללמוד ולדעת, והתשובה שהחכם מקבל מתאימה לשאלה - מסבירים לו את הלכות פסח: "אין מפטירין לאתר הפסח אפיקומן".

כעס: הרשע אינו שואל את השאלה שלו כדי ללמוד, אלא כדי לקנטר ולעצבן: "מה העבודה הזאת לכם?" הוא מוציא את עצמו מן הכלל של עם ישראל, ולא מרגיש קשר ל"עבודה הזאת" - קיום מצוות הפסח. לכן עונים לו בהתאם - "בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים", כמו שהוא הוציא את עצמו מן הכלל במצוות - כך מוציאים אותו מן הכלל בגאולה, ואם הוא היה חי בתקופת יציאת מצרים - הוא לא היה נגאל.

תס: שאלתו של הבן התם - "מה זאת?" - מעידה על כך שהוא לא מעוניין להתעמק בפרטים של ליל הסדר, אלא רק רוצה להבין את הרעיון בכלליות. לכן התשובה שהוא מקבל היא כללית מאד, ומסבירה רק את הסיבה הבסיסית לליל הסדר - "בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים".

אינו יודע fikef: מכיוון שהבן הזה לא שואל שום שאלה, אין ברירה אלא לספר לו בלי ששאל - מכיון שכתוב "והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים". יש חובה לספר ביציאת מצרים לכל אחד מהבנים, אפילו זה שלא שואל.